

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Nettskolene
Studieforbundene
Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF)
Voksenopplæringsforbundet (VOFO)
Kommunene
Fylkeskommunene
Fylkesmennene

Nr.
F-16-09

Vår ref
200903305

Dato
18.12.09

Rundskriv F-16-09: Forskrift om studieforbund og nettskoler

Departementet har i dag fastsatt forskrift om studieforbund og nettskoler (vedlegg). Forskriften gis i medhold av lov av 19.06.09 nr. 95 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven), og trer i kraft samtidig med loven 1. januar 2010. Samtidig oppheves voksenopplæringsloven av 1976 med forskrifter.

Kommentarer til enkelte av bestemmelsene i forskriften:

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Til § 2 bokstav a) Kurs

For ordens skyld vil departementet peke på at forskriften ikke innebærer noen endring i adgangen til tilskudd for kurs på høyere nivå.

Til § 2 bokstav b) Kurstime

Det følger av § 2 bokstav b) at eventuelle pauser maksimalt kan utgjøre 15 minutter per time. Departementet vil bemerke at kursarrangøren står fritt til å organisere eventuelle pauser innenfor denne avgrensningen. For eksempel kan en kursøkt som går over tre timer, innrapporteres som tre kurstimer selv om det er innlagt pauser á inntil femten minutter per time eller én pause på inntil 45 minutter i løpet av kursøkten.

En omregning til 45-minutters enheter er derimot ikke forenlig med forskriften. Tre timer sammenhengende undervisning kan således ikke omregnes til fire 45-minutters enheter.

Kapittel 2. Studieforbund

Til § 3 Krav til minste aktivitetsnivå og rapportering

Det følger av § 3 at læringsaktiviteten i et studieforbund må utgjøre minst 40 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 8 i forskriften.

Departementet vil peke på at for studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på tre år er utløpt, dvs. fra 1. januar 2013. Det vises til § 15 i forskriften sammenholdt med voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

Til § 5 Samiske studieforbund

Departementet tar med forskriften § 5 sikte på å videreføre muligheten for den samiske befolkning til å gi opplæring i samisk språk, samfunnsliv og kulturarv innenfor egne organisasjoner. Det følger av første ledd at vilkåret om virksomhet over hele landet ikke gjelder for samiske studieforbund. I den utstrekning et samisk studieforbund har virksomhet i flere fylker, må det likevel ha en regional organisasjonsmessig forankring i disse fylkene.

Paragraf 5 annet ledd fastsetter at læringsaktiviteten i samiske studieforbund må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 8 i forskriften. For samiske studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på tre år er utløpt, dvs. fra 1. januar 2013. Det vises til § 15 i forskriften sammenholdt med voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

Paragraf 5 tredje ledd fastsetter at et samisk studieforbund må ha minimum én medlemsorganisasjon.

Til § 6 Politiske partiers studieforbund

Paragraf 6 fastsetter at læringsaktiviteten i politiske studieforbund må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 8 i forskriften. For politiske partiers studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på tre år er utløpt, dvs. fra 1. januar 2013. Det vises til § 15 i forskriften sammenholdt med voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

Til § 7 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Paragraf 7 tredje ledd fastsetter at fysiske samlinger kan suppleres med samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon. Ordet supplement innebærer at kurs alltid må ha et innslag av fysiske samlinger. Rene nettkurs vil ikke være tilskuddsberettigede. Tilskuddet til studieforbund gis for fysiske eller elektroniske møter der alle deltar samtidig. Undervisningen skiller seg fra den individuelle undervisningen som nettskolene gir; nettskolene har en egen tilskuddsordning som reguleres av §§ 12 og 13. Departementet forutsetter at i den grad IKT-verktøy benyttes tilfredsstiler disse internasjonale anbefalinger for tilgjengelighet (WCAG 2.0), og de norske kravene til universell utforming av IKT, når disse kommer på plass, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 11.

Tilretteleggingstilskuddet skal være et supplement til opplæringstilskuddet, og gis for funksjonshemmede og andre deltagere som trenger særskilt tilrettelegging som medfører høyere kostnader for studieforbundet.

Det følger av § 7 femte ledd bokstav d) at et kurs for å telle med i tilskuddsgrunnlaget må være offentlig kunngjort og åpent for alle; det er presisert at dette ikke er til hinder for at et kurs primært retter seg mot bestemte målgrupper. Eksempelvis vil kurs som har medlemmer og tillitsvalgte i studieforbundene og deres medlemsorganisasjoner som sin primære målgruppe tilfredsstillende kravet om at kurs skal være åpne for alle. Departementet peker ellers på at dersom det er begrunnet ut fra pedagogiske hensyn kan det stilles krav til forkunnskaper for deltagelse på kurs.

Departementet vil bemerke at kunngjøringen av et kurs for eksempel kan gjøres på hjemmesiden til den organisasjonen eller det lokallaget som arrangerer kurset. Det skal framkomme av kunngjøringen hvilket studieforbund kursarrangøren tilhører. Departementet vil for øvrig vise til at prinsippet om at tilskuddsberettigede kurs skal være åpne for alle er en videreføring av gjeldende rett etter voksenopplæringsloven av 1976 med forskrifter.

Aldersgrensen på 14 år er ikke til hinder for at yngre kan delta; disse utløser imidlertid ikke statstilskudd.

Bestemmelsen gir studieforbundene ansvar for å fordele midlene på medlemsorganisasjoner og lokallag. Det er en forutsetning at studieforbundene driver pedagogisk utviklingsarbeid og medarbeiderutvikling. Forskriften skal imidlertid ikke forstås slik at studieforbundene plikter å bruke hele grunntilskuddet til disse formålene.

Til § 8 Beregning av statstilskudd til studieforbund

Paragraf 8 annet ledd bestemmer at departementet fastsetter størrelsen på grunntilskuddet i fire stigende nivåer avhengig av studieforbundets aktivitetsnivå. Departementet peker på at alternativene i annet ledd bokstavene a) og b) kun er aktuelle for studieforbund som er unntatt fra bestemmelsen i § 3 om minstekrav til aktivitetsnivå, dvs. samiske studieforbund og politiske partiers studieforbund.

For ordens skyld peker departementet på at dersom et samisk eller politisk partis studieforbund skulle oppnå en læringsaktivitet større enn 40 000 timer, vil det få fastsatt grunntilskudd etter samme beregning som gjelder for studieforbund generelt.

Departementet vil spesielt vise til at voksne samer som mangler kunnskap innen eget språk og voksne med særlig svak førstegangsutdanning/analfabetisme vil kunne omfattes av tilretteleggingstilskuddet dersom disse krever særlig tilrettelegging som medfører økte kostnader for studieforbundet.

Til § 9 Rapportering av og kontroll med statstilskudd

Rapportering i henhold til forskriften er en forutsetning for tilskudd. Bestemmelser om reaksjonsformer mot studieforbund som bryter forskriften eller andre vilkår for tilskuddet, følger av voksenopplæringsloven § 12.

Paragraf 9 sjette ledd fastsetter frist for å sende inn årsregnskap. Om ytterligere retningslinjer for regnskapsføring vises til bestemmelser i regnskapsloven og bokføringsloven.

I årsberetningen skal studieforbundene blant annet rapportere om forhold knyttet til oppfyllelsen av de overordnede målene fastsatt i voksenopplæringsloven § 4.

Til § 10 Gratis bruk av offentlige undervisningslokaler

Reglene om gratis bruk av undervisningslokaler bygger på prinsippet om samordnet ressursbruk, noe som innebærer at det offentliges investeringer innenfor undervisningssektoren skal komme studieforbundene til gode ved avholdelse av kurs som med tilskudd etter kapittel 2 i forskriften. Departementet vil presisere at retten til gratis bruk av undervisningslokaler først inntreer når lokaleiers/utdanningsinstitusjonens bruk til egen undervisningsvirksomhet er oppfylt.

Kapittel 3. Nettskoler

Til § 12 Kriterier for statstilskudd til nettskoler

Paragraf 12 angir de kriterier departementet skal legge vekt på ved behandling av søknader om tilskudd til nettskoler. Nettskoler godkjent etter voksenopplæringsloven § 13 er søknadsberettigede. Det kan også gis tilskudd til prosjektsamarbeid mellom godkjente nettskoler, herunder prosjekter i samarbeid med Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF).

Departementet forutsetter at IKT-verktøy som benyttes tilfredsstillende internasjonale anbefalinger for tilgjengelighet (WCAG 2.0), og de norske kravene til universell utforming av IKT, når disse kommer på plass, jf. diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 11.

Til § 13 Behandling av søknader om tilskudd

Departementet peker på at tilskudd til nettskoler etter forskriften ikke lenger gis som en sats per studietime, men fordeles basert på en vurdering av mottatte søknader fra godkjente nettskoler.

Til § 14 Rapportering av og kontroll med statstilskudd

Departementet viser til voksenopplæringsloven § 13 som gir hjemmel til å kreve tilbakebetaling av tilskudd som er brukt i strid med forutsetningene.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

Til § 17 Overgangsbestemmelser for nettskoler

Paragraf 17 fastsetter en gradvis innføring av den nye tilskuddsordningen for nettskoler. I 2010 fordeles statstilskuddet til nettskoler på grunnlag av innrapportert opplæringsaktivitet. I 2011 fordeles halvparten av tilskuddet på grunnlag av innrapportert opplæringsaktivitet og halvparten etter bestemmelsene i kapittel 3 i forskriften. Fra 2012 og videre fordeles tilskuddet i sin helhet etter ny tilskuddsordning.

Med hilsen

Hege Johansen (e.f.)
avdelingsdirektør

Roger Spidsberg
seniorrådgiver

VEDLEGG: Forskrift 18.12.2009 om studieforbund og nettskoler.